

Collegeprogramma 2010-2014

**“INVESTEREN IN EVENWICHT,
EVENWICHT IN INVESTEREN”**

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 22 april 2010 is ondermeer aan de orde geweest het door de gezamenlijke fracties van DorpsGoed, PPA en CDA opgestelde coalitieakkoord, dat de basis heeft gevormd voor de samenstelling van het college van burgemeester en wethouders. De discussie in de gemeenteraad heeft geresulteerd in de opdracht aan het college om:

1. te komen tot een collegeprogramma gebaseerd op het coalitieakkoord en de uitgewisselde meningen tijdens het debat in de gemeenteraad daarbij in overweging te nemen;
2. het aldus opgestelde collegeprogramma aan te bieden aan de gemeenteraad.

Met dit collegeprogramma wordt aan die opdracht uitvoering gegeven. Het zal niet verbazen, dat het collegeprogramma zowel qua naam, als inhoudelijk nagenoeg gelijk is aan het coalitieakkoord, zoals dat in de gemeenteraad is besproken.

Wij stellen vast dat het coalitieakkoord in grote lijnen kan steunen op de instemming van de gemeenteraad. Veel onderwerpen die in de raadsvergadering zijn besproken, zijn in meer of mindere mate in het akkoord terug te vinden, maar de discussie maakte wel helder, dat op onderdelen een verduidelijking op zijn plaats is. Om daaraan tegemoet te komen is naar aanleiding van het besprokene op onderdelen de ambitie van het college sterker verwoord en zijn andere onderdelen toegevoegd om daarmee de visie van het college beter tot uitdrukking te brengen. Dat heeft vooral betrekking op onze visie op dienstverlening, samenwerking en duurzaamheid.

In een aantal bijdragen klonk ook de kritiek door, dat in het coalitieakkoord weinig tot niets terug te vinden was over de ontwikkelingen die de voorbije tijd op een aantal terreinen (genoemd werden duurzaamheid, regionale en internationale samenwerking, handhaving, etc.) in gang zijn gezet. Het college beseft dat het coalitieakkoord op dit punt geen allesomvattend akkoord is. In het akkoord werd gesproken van een koersbepaling. In dat kader werden twee zaken benoemd waar de nieuw gevormde coalitie aan vast wenst te houden en dat gold de uitvoering van plannen waarover de besluitvorming in raad en college was afgerond en het doorontwikkelen van de ambities die in het collegeprogramma 2006-2010 waren benoemd.

Een aantal in de gemeenteraad besproken onderwerpen valt onder de noemer 'voortzetting van bestaand beleid' en heeft in die zin geen extra aandacht gekregen. Het college voelt alleen behoefte iets over bestaand beleid te zeggen, als de inzet van het college er op is gericht dat beleid om te buigen of af te schaffen. Daar waar dat niet uitdrukkelijk is genoemd, is van een dergelijke beleidswijziging wat het college betreft geen sprake.

Een en ander neemt niet weg, dat naar onze opvatting alles besproken moet kunnen worden in het kader van de maatregelen die genomen moeten worden in het kader van de noodzakelijke ombuigingen. Het gaat er dan immers om de tering naar de nering te zetten. Het laatste woord is daarbij natuurlijk aan de gemeenteraad.

Ambities college voor de periode 2010-2014

Het college staat géén radicale wijzigingen voor van beleid dat tot aan zijn aantreden in april 2010 door zijn voorganger is vormgegeven en in uitvoering genomen. Er is wel het besef dat wij sinds de economische crisis in een ander tijdsgewricht leven. De financiële mogelijkheden worden ten opzichte van enige jaren geleden fors minder en dat verplicht de gemeente tot het maken van keuzes. Wij gaan de discussie over die keuzes niet uit de weg en betrekken daarin iedereen binnen en buiten het gemeentehuis. Dat is wat ons betreft het wezen van een interactief handelende gemeente die burgerparticipatie serieus neemt. Organisaties, instellingen en burgers moeten mee kunnen denken en praten over belangrijke zaken waar wij voor komen te staan. Daaraan voorafgaand moet wat ons betreft de gemeenteraad de ruimte bepalen voor die gedachtewisseling, wat kan wel ter discussie worden gesteld en wat niet. De op het proces volgende besluitvorming moet transparant en keuzes moeten gemotiveerd zijn. In dat licht bezien dragen de nota burgerparticipatie en de voorstellen van de werkgroep Raad in Ontwikkeling over de rol en betrokkenheid van de gemeenteraad in belangrijke processen bij aan ons handelen.

Vasthouden aan eerder ingezet beleid en eerder verwoorde ambities betekent dat wij blijven staan voor een gemeente:

- die goed communiceert en interactief handelt;
- waar veiligheid voorop staat;
- die zich als groene gemeente ontwikkelt;

- die aandacht geeft aan wonen voor doelgroepen;
- met een prima voorzieningenniveau.

Daarnaast willen wij een gemeente zijn die instaat voor een kwalitatief goede dienstverlening aan haar inwoners, niet alleen fysiek in huis maar daarvoor ook gebruik makend van beschikbare elektronische hulpmiddelen.

Wij werken verder in het besef dat wij dit alles niet alleen kunnen. Op veel terreinen van gemeentelijke zorg is de huidige omvang van de gemeente onvoldoende om kwalitatief en zonder kwetsbaar te zijn die taken naar behoren uit te voeren. De roep om schaalvergroting zien wij het laatste jaar steeds nadrukkelijker en is voor een belangrijk deel ook ingegeven vanuit de drang en/of noodzaak om de bestuurlijke en ambtelijke drukte te verminderen en efficiënter te werken. Op die manier ziet men mogelijkheden om tot een aanzienlijke financiële ombuiging te komen. Daarvoor mogen wij bijvoorbeeld verwijzen naar bijvoorbeeld het rapport van de commissie Kalden en de ontwerp-resolutie van de VNG over dit onderwerp. Die resolutie over dit onderdeel is weliswaar teruggenomen, maar daarmee is de discussie niet beëindigd.

De in die rapporten bepleite herindeling van gemeenten om zo een groter schaalniveau te bereiken, is wat ons betreft echter niet dé oplossing. Het grotere schaalniveau moet wat ons betreft bereikt worden door een niet-vrijblijvende samenwerking met andere gemeenten. Het moet zodanig vorm worden gegeven, dat géén nieuwe organisaties ontstaan en dat de bestuurlijke en ambtelijke drukte tot een minimum wordt beperkt, terwijl de invloed van het lokaal bestuur op dat beleid maximaal blijft. Daar zetten wij de komende tijd extra op in.

Kernwoord: evenwicht

Zoals hiervoor geschreven is in de nu achter ons liggende periodes van 2002 tot heden een groot aantal ontwikkelingen op gang gebracht. Veel van die ontwikkelingen moeten de komende jaren tot uitvoering komen. Wij denken daarbij aan de uitvoering van het centrumplan voor het dorp Sint-Michielsgestel, de realisering van de plannen Jacobskamp en Schoolstraat, de bouw van de educatieve clusters, de realisering van de gemeenschapshuizen nieuwe stijl, de uitvoering van projecten uit het programma Gestel Groene Gemeente en de uitvoering van allerlei plannen op het gebied van lokaal klimaatbeleid en duurzaamheid. Alleen al daaraan zullen wij onze handen vol hebben.

Met de realisering van vooral de in- en uitbreidingsplannen krijgt ook de woningbouw een belangrijke stimulans en kan daadwerkelijk aandacht worden gegeven aan de bouw van woningen voor jongeren, senioren en doelgroepen.

Een belangrijk deel van deze plannen is opgestart in de jaren dat het de gemeente financieel aardig voor de wind ging en vooral de algemene rijksuitkering ruimte bood voor nieuw beleid. Met de economische recessie sinds het jaar 2008 zijn de vooruitzichten echter aanzienlijk slechter geworden. De rijksoverheid zal vanaf 2011 fors moeten bezuinigen en dat zal ook gevolgen hebben voor de algemene uitkering aan de gemeenten. De gemeente Sint-Michielsgestel moet rekening houden met een structurele korting die kan oplopen tot meer dan drie miljoen euro per jaar. Dat betekent dat in deze periode college en gemeenteraad een begin moeten maken met zodanige ombuigingen in beleid en uitvoering van taken, dat duurzaam sprake is van evenwicht:

1. evenwicht in de keuzes die gemaakt moeten worden in welke taken de gemeente nog wel, en welke niet meer door haar worden uitgevoerd;
2. evenwicht in zaken die tot de overheidszorg moeten worden gerekend en zaken die tot de eigen verantwoordelijkheid van onze burgers moeten worden gerekend;
3. evenwicht in de keuzes in het perspectief van de demografische ontwikkeling van de gemeente richting 2025;
4. evenwicht in de (financiële) lasten die vervolgens aan onze burgers worden opgelegd;
5. evenwicht in onze lokale samenleving, waarin blijvende aandacht en steun is voor hen die dat in onze samenleving nodig hebben, zodat iedereen mee kan blijven doen.

Daar waar de gemeente gedwongen wordt tot ombuigingen, gaan wij uit van strategische keuzes. Voor de korte termijn valt aan aan 'kaas schaven' niet te ontkomen. Dat zijn per definitie echter niet de oplossingen voor de lange termijn. Om te komen tot structurele ombuigingen voor de lange termijn moeten moeilijkere beslissingen worden genomen op de vraag wat nog wel en wat niet meer tot onze taak moet worden gerekend. In het verlengde van die discussie komt dan vervolgens de vraag aan de orde wat een en ander betekent voor de noodzakelijke omvang van de ambtelijke organisatie.

Dat betekent dat wij gedwongen worden pijnlijke beslissingen te nemen met een direct gevolg voor mensen, verenigingen en instellingen. Het is zaak dat evenwichtig en goed gemotiveerd te doen en dat wij over de te nemen maatregelen consequent en helder communiceren. Zoals hiervoor al gesteld willen wij in het op te zetten proces ook stilstaan bij de mogelijkheid om in de voorbereiding op de besluitvorming op enigerlei wijze inwoners en in ieder geval de vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen te betrekken.

Het collegeprogramma op onderdelen

Uitgaande van de aanbevelingen die door de 'oude' gemeenteraad aan de nu aangetreden gemeenteraad zijn gedaan, zal de indeling van de programmabegroting in de zittingsperiode 2010-2014 ongewijzigd blijven. Die indeling volgend, stellen wij voor per programma aan de volgende aspecten bijzondere aandacht te geven.

Programma 1: Groene Gemeente

Groenontwikkeling, -beleid en -beheer

De komende jaren wordt de aandacht gericht op de uitvoering van projecten waarvoor inmiddels gelden zijn vrijgemaakt en waarvoor cofinanciering is geregeld. Daarbij is te denken aan de projecten Hart van Gestel, Dynamisch beekdal Aa en Keerdijk-Meerse Plas. Het gaat om projecten die in belangrijke mate het groene beeld van de gemeente bepalen en de motor zijn voor een verdere 'vergroening' van de gemeente.

In het verlengde van die grote projecten moet er ook aandacht zijn voor de vele kleinere zaken die mede de kwaliteit van de leefomgeving bepalen en die niet alleen op initiatief van de gemeente worden ontwikkeld, maar door inwoners en bedrijven of instellingen worden geïnitieerd. Die aandacht kan drie dingen betekenen:

1. de gemeente faciliteert ontwikkelingen, door in ruimtelijke plannen aandacht te geven aan en mogelijkheden te bieden voor ontwikkelingen in natuur- en landschapontwikkeling en recreatie en toerisme (de aanjaagfunctie);
2. de gemeente maakt door haar gewenste ontwikkelingen op particulier terrein financieel mogelijk door bijdragen in uitvoeringskosten toe te kennen of de uitvoering zelf ter hand te nemen als het gaat om plannen van derden voor openbaar terrein;
3. op basis van een contractueel vastgelegde gemeentelijke bijdrage de uitvoering van plannen en het onderhoud van de aangelegde voorzieningen op gemeentelijk terrein over te dragen aan belanghebbende organisaties die daarvoor belangstelling hebben, zoals woningcorporaties.

Wij zijn er géén voorstander van om kortingen door te voeren op de uitvoering van het groenbeheer. Naar onze mening is een goed beheer van het openbaar groen bepalend voor de beleving van de kwaliteit van de woonomgeving van de inwoners. Daar waar herbezinning nodig is, al dan niet ingegeven vanuit het initiatief van inwoners, betrekken wij zoals tot op heden gebruikelijk inwoners bij het opstellen en uitvoeren van plannen. Wij bezien ook in hoeverre inwoners of groepen inwoners bereid en in staat zijn onder regie van de gemeente zelf de uitvoering van plannen ter hand te nemen en zelf de verantwoording te laten nemen voor het onderhoud.

Speelvoorzieningen

Wat geldt voor de groene inrichting in de wijken, geldt ook voor het beheer en onderhoud van speelvoorzieningen in oude en nieuwe wijken. De daaraan verbonden beheers- en onderhoudskosten worden structureel in de begroting opgenomen en verantwoord.

Programma 2: Handhaving

Handhaving bouwen, ruimtelijke ordening en milieu

Door de gemeenteraad is in 2005 uitgesproken dat het niveau van handhaving wordt bepaald door de beschikbaarheid van de formatieomvang van dat moment. Wel werd de mogelijkheid open gehouden om door te groeien naar een niveau, waarbij handhaving op een adequaat niveau komt. De raad zag toentertijd echter geen aanleiding middelen vrij te maken om de handhaving te intensiveren en kwalitatief te verbeteren. Wij kiezen ervoor op dit punt geen beleidswijziging te entameren, maar de ontwikkelingen af te wachten met betrekking tot de vorming van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) in Noord-Brabant. In dat kader zullen ook kwaliteitseisen worden vastgesteld waaraan de handhaving op lokaal niveau moet voldoen en dan is ook de vraag aan de orde of en in hoeverre de gemeente aan die eisen kan en wil voldoen. Het laatste woord is hierover dus nog niet gezegd.

Programma 3: Integrale veiligheid en bereikbaarheid

Openbare orde en veiligheid

Wij stellen vast dat de voorbije jaren de sociale en verkeersveiligheid is toegenomen en dat de overlast van vooral jeugd in de wijken merkbaar is afgenomen. Wij blijven uitvoering geven aan het op dat gebied ingezette beleid om daarmee het bereikte veiligheidsniveau vast te houden. Aan de andere kant ervaren wij de laatste tijd een toename van fietsendiefstallen en woninginbraken. In het kader van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma integrale veiligheid bezien wij welke instrumenten van de zijde van de gemeente ingezet kunnen of moeten worden om die trend om te buigen en ook in die zin te werken aan een veiliger gemeente.

Brandweer en rampenbestrijding

Vanaf 1 januari 2011 zal de brandweer worden geregionaliseerd. Dat betekent dat zowel de vrijwilligers als het gemeentelijk personeel dat met brandweertaken is belast, per die datum in regionale dienst zal worden gebracht. Wij zijn van mening dat maatregelen moeten worden genomen om de lokale binding van vrijwilligers met de gemeente te borgen.

Voorzover taken vanuit het brandweerwezen onderdeel blijven van de gemeentelijke organisatie, zoals integrale veiligheid en rampenbestrijding, zorgen wij ervoor dat die op professionele manier vorm krijgen en/of houden.

Wij geven daarnaast uitvoering aan de opdracht om de aan de regionalisering verbonden incidentele en structurele desintegratiekosten binnen de periode tot 2014 in te verdienen.

De ervaring leert verder dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te werven voor de plaatselijke brandweer. Toch is een compleet en goed opgeleid team voorwaarde voor een goede invulling van de lokale brandweertzorg. Om de belangstelling voor het brandweervak en deelname aan het vrijwilligerskorps te vergroten, willen wij een jeugdbrandweer vormen met behulp van bijvoorbeeld de maatschappelijke stage.

Verkeersveiligheid

In het belang van de verkeersveiligheid is onze aandacht primair gericht op de veiligheid voor de zwakste verkeersdeelnemers, te weten voetgangers en fietsers. Wij vinden het van belang dat de dorpen onderling langs veilige routes bereikbaar moeten zijn, hetzij door de aanleg van nieuwe fietsverbindingen, of door binnen de bestaande wegenstructuur routes specifiek voor fietsers aan te wijzen, zoals in het verleden bijvoorbeeld gebeurd is met de Genenberg als verbinding tussen de dorpen Sint-Michielsgestel en Gemonde. Binnen de dorpen moeten belangrijke hoofdwegen zodanig zijn uitgevoerd, dat de kans op conflicten tussen gemotoriseerd verkeer en het langzaam verkeer zoveel als mogelijk wordt ingeperkt of voorkomen.

In deze zittingsperiode wordt een begin gemaakt met het realiseren van de omleiding van de Zuid-Willemsvaart vanaf Den Dungen tot aan de Maas. Die omleiding is van grote betekenis voor de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de grotere regio, maar vormt tegelijkertijd een vergroting van de barrière tussen de dorpen aan beide zijden van de Zuid Willemsvaart. Wij zullen vooral aandacht hebben voor een integrale ontwikkeling van de plannen in dat gebied zodat omleiding van het kanaal, de daaraan verbonden uitbreiding van het bedrijventerrein De Brand, de ombouw van de N279, de ontwikkeling van de ecologische zone langs het nieuwe kanaal en de realisering van het dynamisch beekdal De Aa niet met elkaar en de omgeving conflicteren.

Het is zaak dat wij bovenop de planontwikkelingen in dit gebied zitten en ook steeds helder hebben wat de effecten van ontwikkelingen zijn voor het milieu en de leefomgeving in de dorpen en de directe omgeving van deze verbindinglijnen. Daarnaast moeten de partijen er tijdens de aanleg van de kanaalomleiding voor zorgen dat de aanliggende dorpen niet te maken krijgen met de overlast vanwege sluipverkeer.

Na realisering van de omleiding zal voor het langzaam verkeer sprake zijn van grotere afstanden tussen de dorpen. Om de effecten voor vooral die verkeersdeelnemers te elimineren of tenminste te verkleinen wordt in de plannen rekening gehouden met de aanleg van een fietsbrug in het verlengde van de Runweg in Berlicum. De kosten van aanleg van die brug zullen worden gedragen door provincie en/of Rijkswaterstaat. De aansluiting van die brug op het lokale wegennet moet door de gemeente worden gerealiseerd. Hoe die aansluitingen gerealiseerd moeten worden, wat daarvan de kosten zijn en hoe deze moeten worden gefinancierd, wordt tijdig nader onderwerp van onderzoek.

De zorg voor het milieu, de leefbaarheid voor de omwonenden en de landschappelijke inpassing van provinciale wegen geldt niet alleen voor de te verwachten aanpassingen aan de N279 (weg langs de Zuid-Willemsvaart), maar zeker ook voor de ombouw van de N617 (provinciale weg van Schijndel naar 's-Hertogenbosch).

Wegbeheer

Wij zijn nadrukkelijk voorstander van verbetering van de fietsvoorzieningen, vooral op de doorgaande routes. Bij groot onderhoud en reconstructie van wegen wordt steeds onderzocht of opvallende markering (bijvoorbeeld door afwijkend kleurgebruik) van fietsstroken een optie is.

Nog in deze zittingsperiode worden de effecten van de ontwikkelingen in de omgeving van Berlicum in het algemeen en het Mercuriusplein in het bijzonder (zoals de ombouw van de N279 en de uitvoering van het inbreidingsplan Schoolstraat) in beeld gebracht en wordt op basis daarvan bepaald wat de gevolgen van die ontwikkelingen zijn voor de herinrichting van het dorpscentrum in Berlicum (Mercuriusplein/Hoogstraat). Een en ander wordt in een uitvoeringsplan vastgelegd.

Programma 4: Burger, bestuur en bedrijfsvoering

Dienstverlening

Wij staan in voor een bestuur en organisatie waarin de klantgerichtheid uitgangspunt van handelen is. De gemeente streeft de best mogelijke dienstverlening na, rekening houdend met de omstandigheden en beschikbare middelen van het moment. Dat betekent niet, dat de vragende partij steeds tegemoet wordt gekomen in zijn wensen, maar wel dat steeds de vraag aan de orde is of aan wensen tegemoet kan worden gekomen. Als dat niet mogelijk is, dient helder en op basis van een kenbare afweging gecommuniceerd te worden waarom niet. Dat is het leidende principe voor een overheid die haar burgers centraal stelt.

Onderdeel van een klantgerichte benadering moet verder zijn dat inwoners zoveel als mogelijk 7 dagen per week en 24 uren per dag gebruik moet kunnen maken van de mogelijkheden van digitale dienstverlening. Wij beseffen dat dit mogelijkheden biedt voor een groot aantal van onze inwoners, maar ook dat nog een grote groep inwoners aangewezen blijft op de traditionele vormen van dienstverlening en informatievoorziening. Een goede dienstverlening in huis en communicatie via de gebruikelijke kanalen (folders, De Brug en de reguliere pers) blijft dus onze aandacht houden. Met betrekking tot de dienstverlening is nu een begin gemaakt met het ontwikkelen en toepassen van servicenormen, zodat onze burgers weten wat zij van ons mogen verwachten. Dat geheel van normen wordt nog verder worden ontwikkeld.

Wij stellen vast dat de ontwikkelingen in de digitale dienstverlening snel gaan. De gemeenten werken nu al samen om invulling en uitvoering te geven aan zaken als BAG, Wabo, Durp, etc. Ook de komende jaren vraagt de digitale dienstverlening veel aandacht van de gemeente. De gemeente als toegangsportaal voor vragen aan de overheid (Andere Overheid) moet per 1 januari 2015 vorm krijgen en daarbovenop komen nog de vervolgentwikkelingen ter uitvoering van het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening (NUP).

Wij moeten verder vaststellen dat door al die ontwikkelingen er op onderdelen sprake is of wordt van kwetsbaarheid van onze organisatie in de dubbele betekenis van het woord:

1. kwetsbaar door een te beperkte schaalgrootte;
2. kwetsbaar door beperkingen in kwaliteit en capaciteit.

Door samenwerking in de regio kan dat probleem worden ondervangen en het tekent de kracht van de gemeente door voor samenwerking te kiezen en die in de regio ook te initiëren. In die zin kiezen wij voor voortzetting van de bestaande samenwerkingsverbanden en worden nieuwe initiatieven gecontinueerd die op dit punt in gang zijn gezet, zoals in het samenwerkingsverband PLE1N (het voormalig ICT-samenwerkingsverband tussen de gemeenten Haaren, Maasdonk, Sint-Michielsgestel en Sint-Oedenrode) Er wordt ingezet op verbreding van die samenwerking in de regio om ook in die zin gezond evenwicht in de taakuitvoering te realiseren. Regionale samenwerking moet echter niet op ad hocbasis met willekeurige partijen vorm krijgen. Samen met de drie andere PLE1N-gemeenten willen wij komen tot een gedragen visie op intergemeentelijke samenwerking, waarbij gewerkt wordt vanuit een Matrushka-model. Wij bedoelen daarmee dat kleinere samenwerkingsverbanden ruimtelijk en functioneel steeds moeten passen in de samenwerking op het grotere schaalniveau van Brabant Noord-Oost.

Bestuursorganen, bestuurlijke ondersteuning en presentatie

Dat burgers nadrukkelijk bij het bestuur van de gemeente moeten worden betrokken, is een cliché, maar daarom niet minder waar. Zeker nu de gemeente voor een zorgelijke financiële periode staat waarin moeilijke beslissingen moeten worden genomen, komt de vraag aan de orde hoe onze

inwoners bij het maken van die keuzes worden betrokken. Het is zaak dat de gemeenteraad aan de voorkant van het proces duidelijk maakt welke keuzes wel of niet bespreekbaar zijn. Daarna zien wij vooral in de informatieve en oriënterende fase van een keuzeprocess mogelijkheden voor de inschakeling van inwoners en bijvoorbeeld buurt-, sport- en andere verenigingen en instellingen. Die interactieve benadering zal verder moeten worden uitgewerkt. Het zal vaak gaan om moeilijke afwegingen/boodschappen en dat vraagt een goede en heldere communicatie. De aard, inhoud en wijze van communicatie dient vanzelfsprekend goed afgestemd te worden op het onderwerp dat aan de orde is.

Verder streven wij naar een grotere mate van jongerenparticipatie. Het is zaak vroegtijdig en op een goed niveau in contact te komen met jongeren en helder te krijgen wat bij hen leeft. Daarmee kunnen enerzijds problemen op termijn worden voorkomen. Anderzijds is het van belang het politieke bewustzijn van jongeren te vergroten om hen daarmee ook te interesseren voor de politieke besluitvorming en het politieke handwerk (denk aan een politieke jongerendag). Wij onderzoeken of onder andere met behulp van de maatschappelijke stages vorm en inhoud aan dat streven kan worden gegeven.

Bestuurlijke samenwerking

Zoals hiervoor al verwoord, zijn wij het erover eens, dat bestuurlijke samenwerking nodig is om invulling en uitvoering te kunnen geven aan onderdelen van gemeentelijke bestuurstaken.

Samenwerking wordt beschouwd als een teken van kracht en niet van zwakte en biedt mogelijkheden om op een groter schaalniveau meer en sterke partners te vinden en daarmee allianties aan te gaan. Samenwerking moet steeds de volgende uitgangspunten hebben.

- Er moet sprake zijn van kwaliteitsverbetering. Samenwerking biedt mogelijkheden specialisme aan te trekken en kennis bij de medewerkers te delen.
- Samenwerking moet leiden tot kwetsbaarheidvermindering. Door specialisten aan te trekken zijn de samenwerkende gemeenten minder afhankelijk van derden, veel éénmansfuncties kunnen worden voorkomen en daarmee kan de onderlinge vervangbaarheid geborgd worden.
- Er moet zichtbaar sprake zijn van kostenbeheersing. Door samen te werken zijn de (meer)kosten voor de individuele gemeente per saldo lager.

Daarnaast zijn wij van mening dat de meerwaarde van samenwerking zich op korte termijn door concrete output moet bewijzen.

Naast de samenwerking op regionaal niveau, blijven wij ondersteuning bieden aan de gegroeide samenwerking op internationaal niveau, waarbij vooral de contacten met de zuster gemeenten Buk en Portishead onze aandacht houden. Het daarvoor in de begroting opgenomen structurele budget en de nu beschikbare capaciteit blijven wij daarvoor ook in de toekomst inzetten.

Programma 5: Educatie, cultuur en welzijn

Huisvesting onderwijs

De ontwikkeling van de educatieve clusters wordt voortgezet conform de al ontwikkelde en door de gemeenteraad vastgestelde plannen. Nog deze periode moeten de clusters in den Dungen en in Sint-Michielsgestel gebruiksklaar worden opgeleverd. Deze clusters zullen gedurende de dag onderwijs, opvoeding en dagopvang bieden aan alle kinderen in de leeftijdsgroep van 0 tot 12 jaar.

Ten aanzien van het Eldecollege is het beleid erop gericht dit type onderwijs voor Sint-Michielsgestel te behouden. In deze zittingsperiode wordt de planfase voor de realisatie van de nieuwe huisvesting in gang gezet en afgerond.

Lokaal onderwijs- en jeugdbeleid

Aan het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid wordt opnieuw vorm en inhoud gegeven. Uitgangspunt voor nieuw beleid moet in ieder geval een integrale benadering van jeugdbeleid zijn met daarin een centrale plaats voor het nieuwe Centrum voor Jeugd en Gezin. Nog in het eerste halfjaar van 2010 worden voorstellen gedaan om via een interactief proces aan dat nieuwe beleid vorm te geven. De beleidsnotitie wordt na een eerste open gedachtewisseling met de gemeenteraad in een interactief proces opgesteld in samenwerking met de organisaties en verenigingen die belast zijn met taken op het terrein van jeugd- en onderwijsbeleid.

Ontwikkeling Kulturhusen

Een belangrijk onderdeel van een goed voorzieningenniveau in de dorpen is de aanwezigheid van een gemeenschapshuis. Zo'n gemeenschapshuis moet zich ontwikkelen tot het hart van het dorp waar

mensen elkaar ontmoeten en waar verenigingen en instellingen een plaats krijgen. De huidige gemeenschapshuizen zijn (nog) niet geschikt om een verbrede rol in het geheel te kunnen vervullen. Zij moeten zich kunnen ontwikkelen tot het breed sociaal-cultureel en sociaal-maatschappelijk centrum naar het voorbeeld van het Kulturhus in de Scandinavische landen. De eerste plannen daarvoor worden al uitgewerkt en komen op korte termijn voor uitvoering in aanmerking. Wij stellen vast dat de gehanteerde planning voor de realisering van deze zogenaamde Kulturhusen reëel is. Aan die planning wordt vastgehouden.

Subsidieprogramma

Onderdeel van de ombuigingsmaatregelen is de vraag of binnen het subsidiebudget kortingen worden toegepast. Wij zien hiervoor mogelijkheden als het gaat om grotere professionele organisaties, maar beseffen dat het voor kleine professionele organisaties en voor vrijwilligersorganisaties veel moeilijker ligt. Er mag naar onze mening onderscheid worden gemaakt tussen professionele instellingen die actief zijn op sociaal-cultureel terrein en die op sociaal-maatschappelijk terrein.

Kijkend naar de ontwikkeling zoals die in Ziener 2025 wordt voorzien, maar ook naar landelijke trends, waarbij steeds meer een beroep wordt gedaan op zelfredzaamheid, verwachten wij een toenemend beroep op vrijwilligersorganisaties. De terugtrekkende overheid houdt in dat zaken niet meer van gemeentewege worden behartigd, maar gerekend wordt tot de verantwoordelijkheid van individuele inwoners, organisaties en instellingen. Dat zal onherroepelijk betekenen dat een groter beroep moet worden gedaan op vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Deze organisaties (waaronder de verenigingen) hebben daarnaast te maken met zich terugtrekkende sponsors en een verminderde belangstelling van mensen voor het verrichten van vrijwilligerswerk en zouden in die zin met een dubbel negatief effect te maken kunnen krijgen. Dit effect moet worden voorkomen. Dat is reden temeer om de komende jaren werk te maken van vrijwilligersbeleid dat ruimte en ondersteuning biedt aan onze verenigingen en organisaties.

Sportvoorzieningen

Het accommodatiebeleid wordt in 2010 geactualiseerd en daarin wordt ondermeer aandacht besteed aan verbetering van de voorzieningen voor de binnen- en buitensport. Uitgangspunt moet in ieder geval een efficiënter gebruik van accommodaties zijn door nog meer te sturen op gezamenlijk gebruik van voorzieningen. Kijkend naar de noodzaak om financieel om te buigen en de wens om te beschikken over goed ingerichte buitensportaccommodaties met bijvoorbeeld kunstgrasvelden zijn wij van mening dat onderzoek gedaan moet worden naar de mogelijkheid van centralisatie van sportvoorzieningen. Daarover wordt uiteraard overleg gevoerd met de besturen van betrokken verenigingen. In het nieuw vorm te geven accommodatiebeleid wordt ook aandacht gegeven aan vervangende nieuwbouw voor De Run in Berlicum. De begroting voorziet echter niet in deze voorzieningen en er zal nader onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheid om nieuwbouw te realiseren bijvoorbeeld op basis van een PPS-constructie.

Programma 6: Zorg en maatschappelijke dienstverlening

Maatschappelijk werk en zorg

In het kader van de WMO komt de vraag aan de orde of cliënten steeds doorverwezen moeten worden naar professionele instellingen. Wij voorzien dat de komende jaren nadrukkelijk gestuurd moet worden op natuurlijke steunsystemen in de directe nabijheid van deze inwoners, omdat ook op dit onderdeel van overheidsbemoeyenis sprake zal zijn van een terugtrekkende overheid. Er zullen initiatieven ontwikkeld moeten worden om toch zorg te kunnen bieden aan mensen die daarop zijn aangewezen. Die benadering betekent dat de door ons bedoelde steunsystemen moeten worden gefaciliteerd. In het kader van het op te stellen ombuigingsplan wordt aan dit aspect nader aandacht gegeven. Ook in dit verband is het zaak de komende jaren werk te maken van het vrijwilligersbeleid om vrijwilligersorganisaties op dit terrein adequate ondersteuning te bieden.

Tot slot van dit onderdeel is het zaak om rekening te houden met de effecten van een toenemende vergrijzing. Dat maakt het nodig een ouderenbeleid te formuleren, waarin de ouderen zijn betrokken mede via de ouderenorganisaties zoals de SWO, het steunpunt mantelzorg, de KBO's en Partis. Als dat alles een andere of gewijzigde inzet van de beschikbare WMO-gelden vraagt, is dat voor ons bespreekbaar.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Gezondheidszorg

Er is blijvend aandacht nodig voor de gezondheidsproblematiek bij de jeugd (vroegsignalering, alcoholgebruik, overgewicht). In dit verband wordt gewezen op de noodzaak om in samenwerking met de scholen en de sportverenigingen gezond leven en sportbeoefening door de jeugd te stimuleren. In het kader van het nieuw te ontwikkelen jeugd- en onderwijsbeleid besteden wij aan dit aspect van gezondheidszorg zeker aandacht.

Afvalverwerking en –verwijdering

Het beleid moet zijn gericht op een goede en gemakkelijke bereikbaarheid van de lokale en bovenlokale milieustraten. In die zin moet onderzoek worden gedaan naar alternatieven voor de toekomstige milieustraat in Den Bosch (Treurenburg), die voor inwoners van de dorpen in onze gemeente onvoldoende goed bereikbaar is. Waar mogelijk worden de mogelijkheden voor het gratis aanleveren van afvalcomponenten op de plaatselijke milieustraten in Sint-Michielsgestel en Berlicum verruimd om daarmee een duurzame inzameling en verwijdering van hergebruikbare afvalstoffen te stimuleren. Tot slot van dit onderdeel wijzen wij op het belang van frequente communicatie over de mogelijkheden op de plaatselijke milieustraten, opdat optimaal gebruik wordt gemaakt van de geboden mogelijkheden.

Rioolbeheer

In het kader van het opstellen van een verbreed gemeentelijk rioolbeheerplan is een duurzaam waterbeheer het uitgangspunt geworden voor het nieuw geformuleerde beleid. Concreet betekent dit, dat wij aandacht geven aan aspecten als al dan niet afkoppeling van regenwaterafvoeren, infiltratie van regenwater, etc.

Milieu

In algemene zin hanteert de gemeente duurzaamheid als leidend principe. Dat betekent van duurzaam inkopen (inclusief energie) tot duurzame inrichting van de openbare ruimte (in- en uitbreidingsgebieden), ook hier rekening houdend met de financiële mogelijkheden of beperkingen waarmee de gemeente te maken heeft of krijgt. Voor de verdere ontwikkeling van de 'duurzame gemeente' en de uitvoering van plannen in dat kader geldt voor ons het Projectenboek Klimaat als leidraad. Als gemeente blijven wij gaan voor de groene trui!

Het gaat echter niet alleen om de gemeente. Ook inwoners, instellingen en organisaties moeten voorzover dat nodig is gestimuleerd worden. Verder worden aannemers en projectontwikkelaars op dat punt aangesproken en is het aspect duurzaamheid ook onderdeel van contracten die de gemeente met deze ontwikkelaars en bouwers sluit.

Programma 8: Ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en economische ontwikkeling

Ruimtelijke ontwikkeling

Wij geven voortvarend uitvoering aan de plannen die inmiddels in gang zijn gezet, zoals:

- Buitengebied;
- Schoolstraat, Berlicum;
- Beekveld, Berlicum;
- Jacobskamp, Den Dungen;
- Grienselhof, Den Dungen;
- Grinsel-Triestpad, Den Dungen;
- 't Hof, Gemonde;
- Centrumplan Sint-Michielsgestel (incl. binnenterrein en Dommeloever);
- Seminarieaan/Beekvlietstraat, Sint-Michielsgestel.

In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied wordt helder gemaakt wat de ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor de landbouw. Daarover zijn door de gemeenteraad al kaderstellende uitspraken gedaan en die worden als uitgangspunt voor het opstellen van het definitieve ontwerp van het bestemmingsplan gehanteerd. In dat plan wordt het bevorderen van de verbrede landbouw betrokken en daarbinnen geven wij aandacht aan mogelijkheden in het kader van recreatie en toerisme.

Voor het gebied Kloosterstraat maken wij samen met de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie werk van het openhouden van dit gebied.

Ter uitvoering van het IDOP Gemonde is een plan opgemaakt en is in het kader van co-fianciering een verzoek om subsidie ingediend bij de provincie. Gelet op de ombuigingsmaatregelen die de provincie gedwongen is te nemen, is het nog de vraag of en in welke mate de provincie in de kosten

van uitvoering van deze plannen zal gaan bijdragen. Als de situatie zich voordoet dat co-financiering vanuit de provincie uitblijft – wat wij uit een belang van een goede ontwikkeling van het platteland zeer ongewenst zouden vinden – dan leggen wij een voorstel aan de gemeenteraad voor of en hoe met de uitvoering van dat plan wordt verder gegaan.

Wij vinden verder dat aandacht moet worden gegeven aan de revitalisering van bedrijfsterreinen (Venkant, Beekveld, De Ploeg, Het Schild) in de gemeente. Daarbij is een duurzame ontwikkeling vereist en moet ruimte worden geboden aan de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid. In dat kader wensen partijen de realisering van bedrijfsverzamelgebouwen binnen de bestaande bedrijfsruimtes of bedrijfsterreinen te stimuleren.

Volkshuisvesting

In de nieuw op te stellen woonvisie besteden wij nadrukkelijk aandacht aan het doelgroepenbeleid. Daaronder verstaan wij in ieder geval jongeren en de senioren. Onderdeel van dat beleid moet zijn de aandacht voor het levensfasebestendig bouwen en het gericht bieden van mogelijkheden om te komen tot invulling van het particulier en het collectief particulier opdrachtgeverschap.

In de huidige woonvisie wordt aandacht besteed aan het begrip starters. Die groep omvat niet alleen de groep jongeren, maar ook huurders die de overstap willen maken naar een koopwoning en senioren die van een eengezinswoning willen overstappen naar een seniorenwoning of appartement. Wij geven er de voorkeur aan in de nieuw op te stellen woonvisie een duidelijker begripsbepaling te hanteren en in plaats van 'starters' te spreken van 'jongeren' en apart aandacht te besteden aan ouderenhuisvesting. Het nadrukkelijker neerzetten van jongeren als doelgroep maakt beter duidelijk, dat het beleid er op gericht moet zijn jongeren woonkansen in de eigen dorpen te bieden. Dat is belangrijk omdat de aanwezigheid van jonge gezinnen mede de leefbaarheid in een dorp bepaalt. Daarnaast wordt met jongerenhuisvesting een dubbele vergrijzing voorkomen.

Naast de jongerenhuisvesting verdient ook de ouderenhuisvesting de aandacht. Aan ouderen moet de mogelijkheid worden geboden te wonen in hun eigen dorp en waar mogelijk zo dicht mogelijk bij de voorzieningen in dat dorp. Kijkend naar de behoefte van ouderen gaat de aandacht niet alleen uit naar individuele huisvesting (grondgebonden of gestapeld), maar ook naar nieuwere woonvormen als groepswonen, mantelzorgwoningen, etc.

In het verlengde van dit onderwerp vinden wij dat de woningbouwcorporaties blijvend moeten worden gewezen op hun verantwoordelijkheid voor maatschappelijk vastgoed. Wij stellen ons voor dit belang in nieuw op te stellen prestatieafspraken met de corporaties concreet te vertalen.

Economische zaken

Wij zijn van mening, dat de functie van bedrijfscontactfunctionaris (belast ook met de inrichting en bemensing van een diensten- en bedrijvenloket) structureel gemaakt moet worden. Het belang van de functie heeft zich bewezen bij het verbeteren van de contacten tussen ondernemers en gemeente. Het beleidsveld recreatie en toerisme is ondergebracht bij het beleidsthema economische zaken. De huidige aanjaagfunctie voor het onderdeel recreatie en toerisme was tijdelijk, maar wij wensen deze aanjaagfunctie met inzet van incidentele middelen te continueren.

Programma 9: Financiën

Ons uitgangspunt is een solide begroting op meerjarenbasis (structureel sluitende begroting). Zoals in de inleiding al geschreven, komt de gemeente voor forse financiële ombuigingen te staan. In het kader van de voorjaarsnota 2010 zijn ondertussen voorstellen gedaan en door de gemeenteraad aanvaard om invulling te geven aan een eerste ombuigingsronde. Die zijn nodig om de nu al bekende kortingen op de inkomsten van de gemeente op te vangen. Voor de langere termijn is dat niet voldoende en moeten aanvullende maatregelen worden genomen om inkomsten en uitgaven in balans te houden. Dat kan invloed hebben op de al bekende noodzakelijke en wenselijke investeringen, maar het kan ook invloed hebben op het al dan niet (of met vertraging) realiseren van bestuurlijke ambities en het heroverwegen van eerder gemaakte keuzes.

Wij zijn het er verder over eens dat bij ombuigingsvoorstellen maximaal ingezet moet worden op de mogelijkheden die de begroting biedt vanwege onderuitputting, rentetoerekening, etc. Als vervolgens omwille van de goede balans een extra verhoging van de OZB wenselijk is, is dat voor ons bespreekbaar. Wel moeten wij in dat geval voor de inwoners duidelijk maken voor welke concrete doelen die verhoging nodig is en om hoeveel geld het (gemiddeld per gezin) gaat.

Wij stemmen ook in met een reële verhoging van het tarief van de toeristenbelasting, nu blijkt dat het gemeentelijk tarief ver onder het landelijk gemiddelde tarief ligt. De verhoging is verdedigbaar omdat de gemeente ook investeert in haar toeristisch-recreatieve mogelijkheden.

Tot slot

Wij hopen u een helder beeld te hebben geschetst van wat de gemeente Sint-Michielsgestel voor de toekomst zou moeten zijn. Wat ons betreft is dat een evenwichtige en zelfbewuste gemeente:

- die overtuigd is van haar bestaansrecht;
- met een blik naar buiten;
- die haar deuren open zet voor samenwerking met anderen;
- die haar burgers serieus neemt en hen betreft bij haar werk;
- die goede dienstverlening voorop stelt;
- die haar inwoners een goed voorzieningenniveau te bieden heeft;
- waar het aangenaam wonen en verblijven is.

Dat alles in het belang van het welzijn van onze inwoners.

Sint-Michielsgestel, 15 juni 2010

burgemeester en wethouders van Sint-Michielsgestel,
de secretaris, de burgemeester,

mr. A.H.P.G. van de Kerkhof

mr. J.C.M. Pommer